

Seminario Galán.org

Camacho Calles

6º Educación primaria

Día das letras galegas 2020

**ACTIVIDADES
EDUCACIÓN PRIMARIA**

OS CATRO

A CIDADE

6º

**SEMINARIOS RICARDO CARVALHO CALERO
LETRAS GALEGAS 2020**

Ricardo Carvalho Calero naceu en Ferrol (A Coruña), o 30 de outubro de 1910. Era o fillo maior de M.ª Dolores e Gabriel Ricardo.

Os seus primeiros estudos foron nun colexio da rúa Magdalena e despois no Colexio Sagrado Corazón de Xesús, dirixido polo escritor Manuel Comellas. Fixo o bacharelato por libre e trasladouse a Compostela a estudar na súa universidade.

Foi un gran defensor do idioma galego e membro do Seminario de Estudos Galegos onde coñeceu a Vicente Risco, Castelao, Otero Pedrayo, Cuevillas...

Traballou en moitas revistas galegas: *A Nosa Terra*, *Nós*, *Guión*, *Galiza*, *Resol*, *Universitarios*, *Papel de Color*...

En 1965 incorporouse ao Instituto Rosalía de Castro de Santiago e, como profesor contratado, á universidade compostelá da que se converteu no seu primeiro catedrático de Lingüística e Literatura Galega.

É autor de *Gramática elemental del gallego común* e de obras de teatro, poesía, novela e moitos estudos sobre a lingua e a literatura galega.

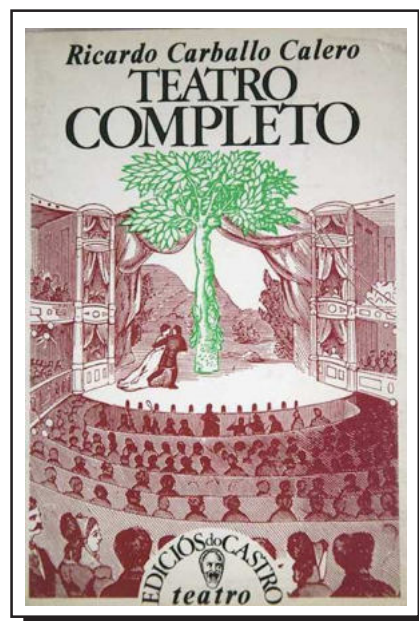
Defendeu a postura de que a lingua galega é unha variedade da lingua portuguesa.

Faleceu en Compostela no ano 1990.

Polo seu labor en defensa do idioma e cultura galega a Real Academia Galega dedícalle o Día das Letras.

RICARDO CARVALHO CALERO

TEATRO COMPLETO, PUBLICADO EN 1982, RECOLLE TODAS AS OBRAS TEATRAIS DE RICARDO CARVALHO.

ACTIVIDADES BIOGRAFÍA CARVALHO CALERO 6º ED. PRIMARIA

1.- Completa a ficha cos datos de Ricardo Carvalho Calero.

FERROL A NOSA TERRA SANTIAGO RESOL M.ª DOLORES
GALIZA GABRIEL RICARDO GUIÓN A CORUÑA CALERO
RICARDO NÓS LINGUA GALEGA CARVALHO

APELIDOS

NOME

FILLO DE

e

NADO EN

PROVINCIA

TRABALLOU NAS REVISTAS

FOI O 1º CATEDRÁTICO DE

NA UNIVERSIDADE DE

2.- Cando se editou *Gramática Elemental del Gallego Común*, a Ricardo Carvalho Calero pagáronlle 30.000 pesetas, que era a moeda daquela, e por cada libro vendido cobraba 0,50 pesetas.

Se vendeu 2.526 libros, cantas pesetas cobrou? Sabendo que o euro equivale a 166,386 pesetas, cantos euros cobraría?

3.- Une e colore a da mesma cor as parellas resultantes.

NACEU EN FERROL	●	●	ROSALÍA DE CASTRO
FALECEU EN 1990 EN	●	●	LINGUA E LITERATURA GALEGA
ESTUDOU NA UNVERSIDADE DE	●	●	GRAMÁTICA DO GALEGO
FOI MEMBRO DO	●	●	EN 1910
TRABALLOU NAS REVISTAS	●	●	COMPOSTELA
TRABALLOU NO INSTITUTO	●	●	SANTIAGO DE COMPOSTELA
FOI CATEDRÁTICO DE	●	●	A NOSA TERRA e NÓS
ESCRIBIU UNHA	●	●	SEMINARIO E. GALEGOS

4.- Ricardo Carvalho defendeu a postura de que a lingua galega é unha variedade da lingua portuguesa. Escribía seguindo a normativa reintegracionista; algunhas das súas características son as seguintes:

Uso do diptongo «ui».

Diante de «e» e «i» o uso de «g» é o habitual.

Arrodea as palabras que seguen dita normativa:

Eu quería muito aos meus tres irmáns, e sendo como era o primogénito, daba-me diante deles un certo ar inofensivo...

No colégio levaba mui boas notas.

Gostaba de saír de paseo co meu pai...

Tomaba mui en sério o que me ensinaban...

Mais, a dicer verdade, daquela a miña verdadeira arela era ser general.

5.- Completa a táboa.

NOME DO ESCRITOR	ANO DE NACEMENTO	LUGAR DE NACEMENTO

- Ricardo Carvaho naceu na sétima cidade máis habitada de Galiza no décimo ano do século XX.
- Castelao naceu nunha vila da provincia da Coruña pertencente á comarca do Barbanza e coñecida pola canción popular galega «A rianxeira». Naceu dous anos máis tarde que Vicente Risco.
- Vicente Risco, Otero Pedrayo e Cuevillas naceron na terceira cidade máis poboada de Galicia, coñecida como A Cidade das Burgas.
- Vicente Risco naceu 26 anos antes que Ricardo Carvalho.
- Cuevillas naceu dous anos máis tarde que Risco.
- Otero Pedrayo naceu dous anos máis tarde que Castelao e Cuevillas.

6.- Localiza o nome de cinco revistas nas que colaborou Ricardo.

A NOSA TERRA NÓS GUÍÓN GALIZA RESOL

Z	G	V	A	N	O	S	A	T	E	R	R	A
M	L	N	S	O	H	A	G	F	B	X	N	C
X	B	E	D	S	G	Q	U	S	C	V	D	Z
F	C	S	L	G	A	L	I	Z	A	Ñ	R	Q
N	H	Z	A	V	N	R	O	F	S	Z	G	Ñ
X	C	R	E	S	O	L	N	B	H	X	L	D

OS CATRO **RICARDO CARVALHO CALERO**

Eu queríaalles moito aos meus tres irmáns, e sendo como era o primoxénito, dábame diante deles un certo ar inofensivo de persoa maior. No colexio levaba moi boas notas. Gustaba de saír de paseo con meu pai, e facíalle constantemente preguntas. Tomaba moi en serio o que me ensinaban, e cría que todo aquilo era moi útil. Levaba camiño de ser un sabio, e non un home de negocios. Mais, a dicir verdade, daquela a miña verdadeira arela era ser xeneral. Non tiña moitos amigos, e pasaba gran parte dos domingos nun faiado da casa, acoitelando cun bastón un sofá vello. A guerra, para min, era inseparable da esgrima.

Ricardo Carvalho con Francisco Fernández del Riego, na Alameda de Santiago en 1932.

1.- Escribe o sinónimo correcto das palabras que faltan.

ansia – caxato – aspecto – contenda

- «... dábame diante deles un certo _____ inofensivo de persoa maior.»
- «... daquela a miña verdadeira _____ era ser xeneral.»
- «... acoitelando cun _____ un sofá vello.»
- «A _____, para min, era inseparable da esgrima.»

2.- E ti que farías un domingo calquera no faiado? Atopa outro final para esta oración e ilústraa.

«Non tiña moitos amigos, e pasaba gran parte dos domingos nun faiado da casa, acoitelando cun bastón un sofá vello.»

Non tiña moitos amigos, e pasaba gran parte dos domingos nun faiado da casa, _____

3.- *Inofensivo* é un adxectivo que describe unha persoa ou animal que non fai dano. Serías quen de atopar outros adxectivos non tan positivos? Escríbe cada adxectivo na definición correcta.

- Que ten o sentido momentaneamente perturbado: _____
- Que non é amigo de traballar. : _____
- Que é dada a facer falcatruadas: _____
- Que fala mal dos demais, conta cousas que debería calar: _____
- Que fai mal as cousas ou sen éxito: _____
- Que presume ou fai alarde do que non é ou non ten: _____

GANDULO	LERCHO	GROSEIRO
EGOÍSTA	AVARA	FANFARRÓN
CHAFALLEIRA	FALCATRUEIRA	BURLÓN
APAMPADA	EGÓLATRA	ROSMONA

apampada gandulo falcatrueira lercho chafalleira fanfarrón

4.- Como era o narrador? Completa.

- O narrador era tenro porque... _____
- Era aplicado porque... _____
- Tiña un espírito curioso porque... _____
- Era formal porque... _____
- Era pouco sociable porque... _____

5.- Que significa primoxénito?

6.- Cal era a súa arela?

7.- Ricardo quería mercar unha espada de madeira que tiñan na xoguete-
ría. Custaba 35,70 euros. El só tiña $\frac{2}{3}$ dos cartos e seu pai prometéralle 7
euros. Cantos cartos lle faltan para mercar a espada de madeira?

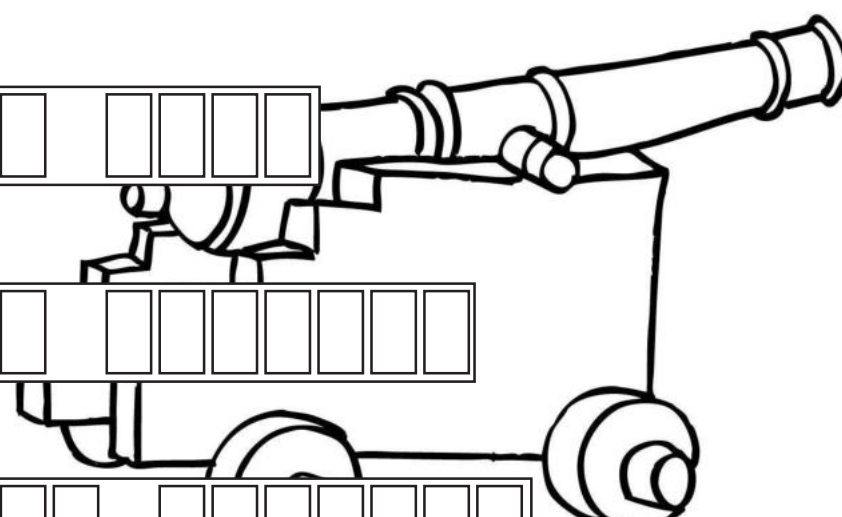

8.- Parece que Ferrol está vencellada ao seu Arsenal, á Mariña e á vida
militar. Poderías localizar nesta sopa de letras nomes relacionados coas
graduacións militares?

MARIÑEIRO GRUMETE ALMIRANTE CABO SARXENTO ALFÉREZ TENENTE CAPITÁN

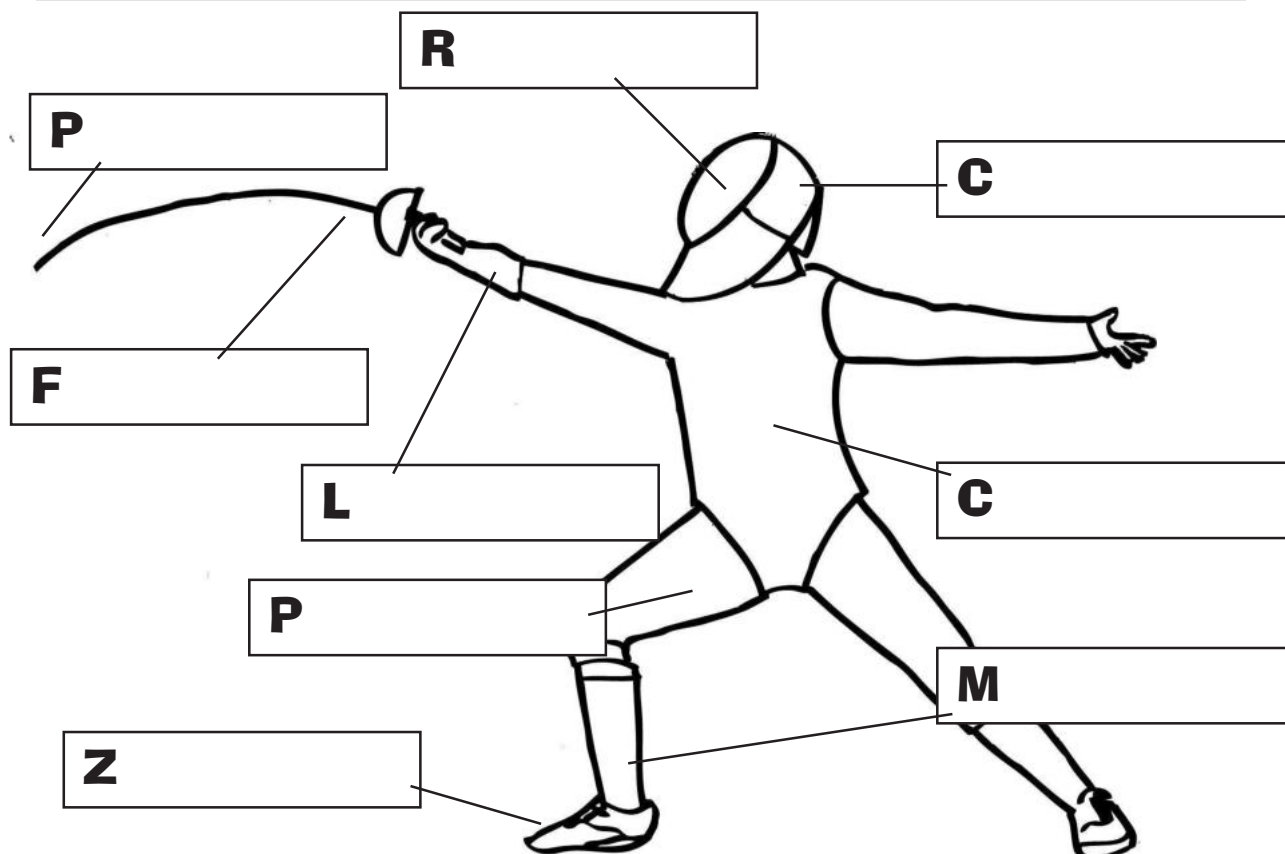
M	A	R	I	Ñ	E	I	R	O	C	B	G
A	L	F	E	R	E	Z	X	N	Z	L	R
Z	G	V	X	B	Z	B	C	M	C	V	U
X	N	C	A	P	I	T	A	N	Z	L	M
T	E	N	E	N	T	E	B	G	X	F	E
S	A	R	X	E	N	T	O	N	C	Z	T
C	X	Z	A	L	M	I	R	A	N	T	E

[illegible][illegible][illegible][illegible][illegible][illegible][illegible]

10.- Que coñeces da esgrima? Coloca cada nome onde lle corresponda.

CARUTA FOLLA CHAQUETIÑA REIXA
PUNTA PANTALÓN ZAPATOS MEDIAS
LUVAS

18.- Na esgrima hai moitos movementos. Localízalos.

ATAQUE
 PARADA
 RESPOTA
 GOLPE
 DESENGANCHE
 MANTIDA
 AVANCE

X	E	C	R	E	S	P	O	S	T	A	Q
D	E	S	E	N	G	A	N	C	H	E	I
E	T	X	U	L	O	R	E	Ñ	C	Q	R
I	C	O	E	H	L	A	T	A	Q	U	E
R	L	E	G	O	P	D	X	U	C	L	Ñ
A	V	A	N	C	E	A	U	Q	X	R	O
M	A	N	T	I	D	A	X	T	C	U	Q

A CIDADE **RICARDO CARVALHO CALERO**

Na cidade vivían moitos ingleses. Eran técnicos na construción de buques. Vestían os seus nenos de *jókeys* e fumaban en cachimba. Tiñan unha escola propia e unha capela evanxélica.

A cidade estaba chea de mariñeiros e soldados. Os desfiles militares eran moi vistosos, pois había tricornios, cascos e penachos. En Corpus, as forzas da guarnición cubrían a carreira, e na procesión figuraban todos os santos das igrexas. Claro está que era esta a procesión que os nenos preferíamos.

Daquela non había automóviles, senón coches de cabalos. Non había condución de augas. Había mulleres que arrecadaban en sellas a auga das fontes, en fermosas sellas de aros dourados.

Todo o mundo coñecía as divisas dos oficiais de mariña; todo o mundo sabía algunhas palabras de inglés.

Eu nacera no máis vello da cidade, nunha casa que daba á Praza Vella, onde se celebraba unha feira cada mes. A praza poboábase entón de labregos que mercaban zocas, peneiras, loras, sellas, paxes, patelas...

As rúas estaban enlousadas con grandes lousas. Aínda ficaban soportais nalgúns lugares. Había cine dous días á semana. As donas usaban corsé, e os señores rizaban os bigotes.

1.- Que eran os ingleses?

2.- De que persoas estaba chea a cidade?

3.- Que cres que son os tricornios, cascos e penachos?

4.- Que había en vez de automóbiles?

5.- Para que se utilizan as sellas?

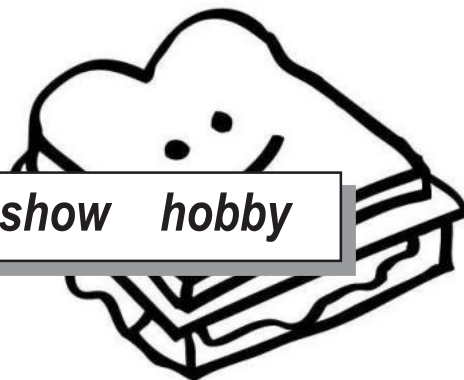
6.- Que seis cousas mercaban os labregos?

7.- Os meus tíos de Londres déronme 25 libras. Se a unha libra correspóndelle 1,16 euros e no banco cóbranme o 0,1% polo cambio, cantos euros son en total?

8.- No texto aparece o anglicismo *jockey*; serías quen de completar as oracións co anglicismo correcto e atopar as correspondentes formas correctas en galego?

jockey sándwich bisté ticket show hobby

- *Tiña tanta fame que enguliu dous _____ dunha sentada.*
- *O _____ fustrigou a súa montura para saltar a sebe.*
- *A Rosalía interésalle a ciencia e o seu _____ favorito é o estudo dos minerais.*
- *Un dos _____ máis exquisitos que hai é o de polbo con queixo quente de San Simón.*
- *Hai unha semana fun coa miña familia ao teatro a ver un _____ de ilusionismo.*
- *Sempre perde o _____ do coche de liña.*

<i>xinete</i>	<i>emparedado</i>	<i>filete</i>	<i>billete</i>	<i>espectáculo</i>	<i>pasatempo</i>

9.- No texto aparece o xentilicio *inglés*, que procede de Inglaterra. Canto sabes desta nación e do país ao que pertence? Escribe estas palabras no lugar que lle corresponda.

raíña Isabel II	equipos de fútbol	Reino Unido
Londres	Gran Bretaña	té

- *Inglaterra xunto con Gales, Escocia e Irlanda do Norte forman un estado que ten como nome:* _____
- *Dito país ten como capital a mesma capital que Inglaterra:*

- *Escocia, Gales e Inglaterra forman:* _____
- *Arsenal F.C., Manchester United F.C. ou Tottenham Hotspur F.C. son nomes de* _____ *ingleses.*
- *No Reino Unido consómense arredor de 60.000 millóns de tazas de* _____ *ao ano.*
- *A* _____ *envía cada ano unha felicitación personalizada a cada persoa que cumpra 100 anos.*

10.- A zoca é un calzado rústico dunha soa peza, enteiramente de madeira, que leva tacos para evitar a humidade e se calza sobre os pés protexidos por carpíns, zapatillas etc.

Poderías completar a táboa? (algunha pódese repetir)

MATERIAL: goma – madeira – neopreno – metal lixeiro – plástico – la – metal

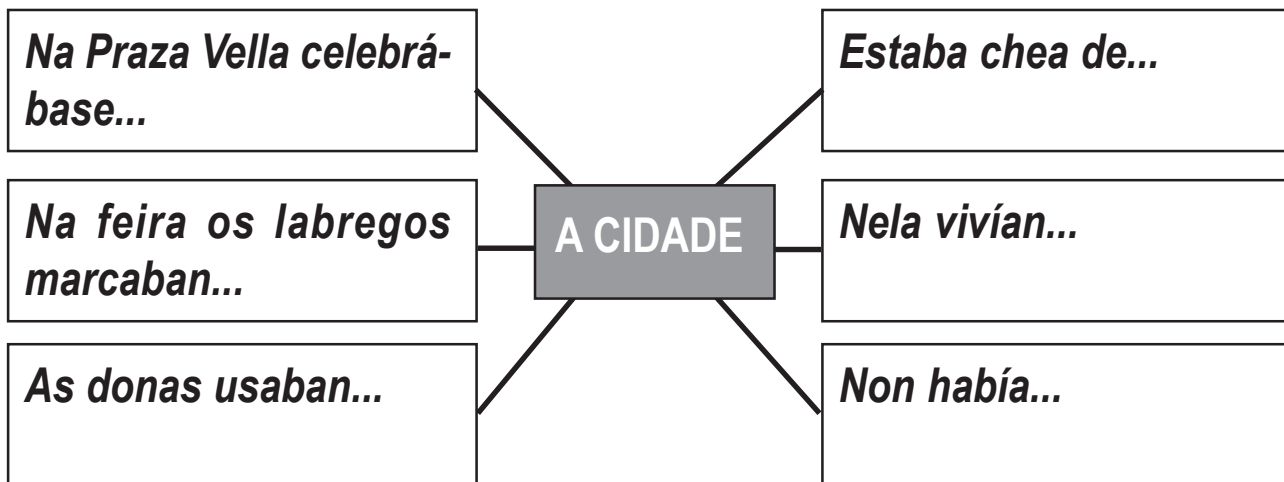
UTILIDADE: auga – xeo – frío – humidade – neve

TIPO DE CALZADO	MATERIAL	UTILIDADE
ZOCAS		
CARPÍN		
CATIÚSCAS		
ESCARPÍNS		
ALETAS		
RAQUETAS		
CRAMPÓN		

XEON	METAL	CRAMPÓN
NEVE	METAL/PLÁSTICO	RAQUETAS
AUGA	GOMA	ALETAS
AUGA	NEOPRENO	ESCARPÍNS
AUGA	GOMA	CATIÚSCAS
FRÍO	LA	CARPÍN
HUMIDADE	MADEIRA	ZOCAS
UTILIDADE	MATERIAL	CALZADO

11.- Completa con información sobre a cidade. Despois realiza un debuxo.

12.- Verdadeiro ou falso?

Os ingleses dedicábanse á construción naval. ☐

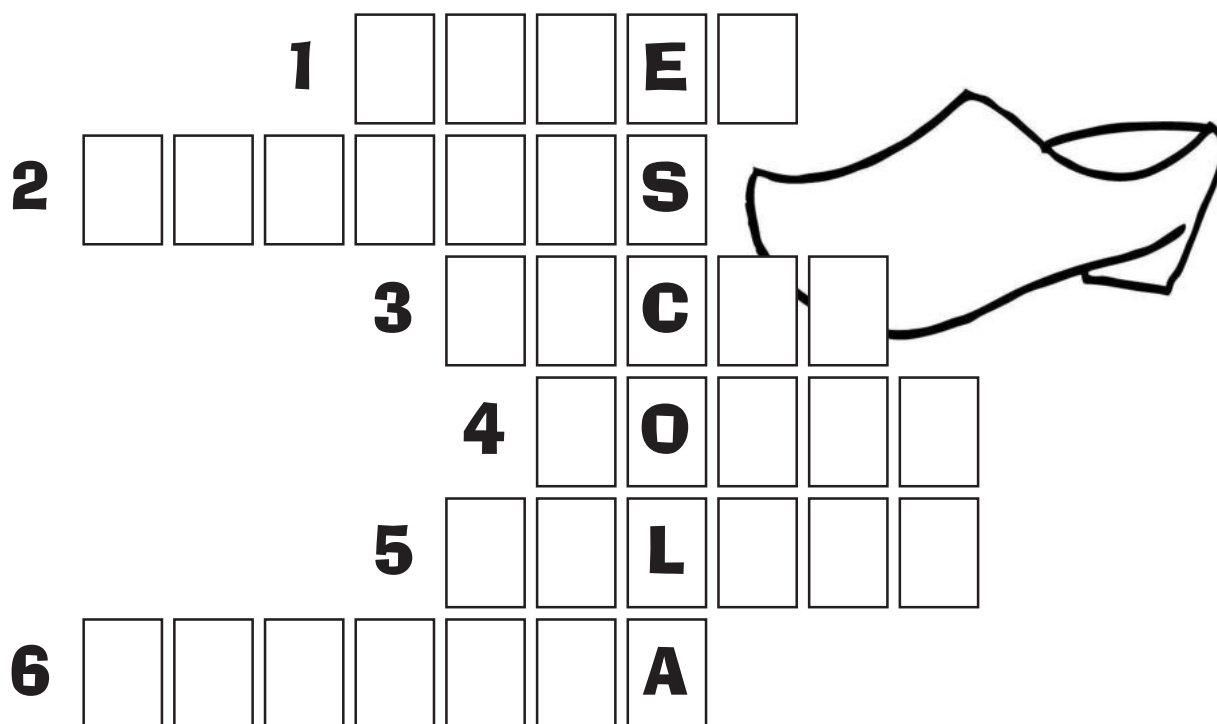
Os nenos ían á escola pública. ☐

Os desfiles castrenses eran aparatosos. ☐

As mulleres utilizaban garrafas para recoller a auga das fontes. ☐

Os habitantes da cidade entendían palabras como: *hello, goodbye, thank you, good morning* etc. ☐

13.- Resolve o encrucillado co nome dos obxectos que mercaban os labregos na feira da Praza Vella.

HORIZONTALS

- 1.- Cestos de vimbio ou varas con dúas asas ou un aro.
- 2.- Cestas ou caixas de bordo baixo, que utilizan as peixeiras para transportar e expoñer o peixe.
- 3.- En plural. Calzado rústico dunha soa peza, enteiramente de madeira, que leva tacos ou chatolas para evitar a humidade e se calza sobre os pés protexidos por carpíns, zapatillas etc.
- 4.- Aros dobrados que van no centro do xugo e que serven para suxeitar este ao temón do arado ou á cabezalla do carro, por medio da chavella.
- 5.- Recipientes formados por táboas de madeira unidas e fixadas por arcos de metal, máis anchos no fondo ca na cima, que se empregan sobre todo para carrexar e conter auga.
- 6.- Caixa de madeira, con fondo de rede de metal de malla, que se emprega para separar as partículas de distinto grosor como a fariña, a area etc.

1.- PAXES 2.- PATELAS 3.- ZOCAS 4.- LORAS 5.- SELLAS 6.- PENEIRA

14.- *A todo filispín* é unha expresión típica de Ferrol, tomada do inglés «*full speed*». Saberías relacionar estas expresións co seu significado? Pinta da mesma cor o dito co seu significado.

En San Xoán ás nove con día dan.

SEN PASARSE

Ir a fume de carozo.

NON VOU FACER O MESMO

Desta auga non beberei.

COMER O QUE HAXA

Nin tanto, nin tan pouco.

AGUANTAR CO QUE TOCA

A falta de pan, boas son tortas.

OS DÍAS SON LONGOS

A mal tempo, boa cara.

A TODA VELOCIDADE

